

ΠΕΤΡΑΚΗ 8 Τ.Κ. 105 63 - ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: 210.32.59.170 - FAX: 210.32.59.169

Επισήμανση των βασικότερων διατάξεων του νέου Ασφαλιστικού Νομοσχεδίου και καταγραφή των παρατηρήσεων/θέσεων της ΕΣΕΕ

Α. Οι κυριότερες διατάξεις του Νομοσχεδίου για την Ασφαλιστική μεταρρύθμιση

Ενοποιήσεις Ταμείων – Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης:

- Ριζική μεταβολή του υφιστάμενου ασφαλιστικού πλαισίου με τη μορφή που έχει λάβει τα τελευταία 40 έτη, επιχειρείται με τις προωθούμενες ρυθμίσεις του νέου Ασφαλιστικού Νομοσχεδίου της Κυβέρνησης. Από 1.1.2017, οπότε και ενεργοποιείται ο κύριος φορέας κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ) και ενσωματώνονται σε αυτόν αυτοδίκαια όλοι οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης. Στο νέα υπερταμείο εντάσσονται το ΝΑΤ και ο ΟΓΑ, αν και εξακολουθούν να διατηρούν αυτοτελή νομική οντότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων (προνοιακές παροχές). Ο ΕΦΚΑ θα αποτελείται από έναν κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών, στον οποίο εντάσσονται όλα τα υπόλοιπα ταμεία τα οποία θα διαθέτουν ξεχωριστούς τομείς, κλάδους και λογαριασμούς.

Παράλληλα, το πρώην ΕΤΕΑ, το οποίο μετονομάζεται σε «Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών» αποκαλούμενο εφεξής ΕΤΕΑΕΠ θα συγκροτείται από 2 κλάδους με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια: α) τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης και β) τον κλάδο εφάπαξ παροχών, στους οποίους παρακολουθούνται αυτοτελώς οι εισφορές κάθε κλάδου.

Εθνική – Ανταποδοτική σύνταξη:

Οι συνολικές συντάξιμες αποδοχές των δικαιούχων θα προέρχονται στην ουσία από το άθροισμα της Εθνικής και της Αναλογικής σύνταξης, οι οποίες διαμορφώνονται ως εξής:

- **Εθνική σύνταξη:** Το μηνιαίο ύψος της Εθνικής σύνταξης ανέρχεται σε **384 ευρώ**, με την προϋπόθεση συμπλήρωσης τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, μέχρι τα 15 έτη ασφάλισης (345,6 ευρώ για 15 έτη ασφάλισης – **πίνακας 1**), που αποτελούν προϋπόθεση για την καταβολή της. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, η εθνική σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη.

Σε περίπτωση λήψης παραπάνω της μίας σύνταξης - πολλών κύριων συντάξεων - παρέχεται μία εθνική σύνταξη. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου μιας πλήρους σε ποσό σύνταξης και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό της χορηγούμενης εθνικής σύνταξης

είναι πλήρες. Σε περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου δύο μειωμένων κύριων συντάξεων, καταβάλλεται το ποσοστό της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε κάθε μία απ' αυτές, εφόσον το άθροισμά τους είναι μικρότερο ή ίσο με το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.

Πίνακας 1: Ύψος Εθνικής σύνταξης (15-20 έτη ασφάλισης)		
Έτη ασφάλισης	Ποσό σύνταξης (σε €)	Ποσοστό μείωσης
20	384,0	
19	376,3	-2%
18	368,8	-4%
17	361,0	-6%
16	353,3	-8%
15	345,6	-10%

- **Ανταποδοτική σύνταξη:** Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου **καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού/εργασιακού του βίου**. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών διά του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Προκειμένου να καθοριστεί το ύψος της ανταποδοτικής σύνταξης το Νομοσχέδιο περιλαμβάνει τα τροποποιημένα ποσοστά αναπλήρωσης σε σχέση τα έτη ασφάλισης **(πίνακας 2)**. Τονίζεται πως μέχρι τις 31.12.2017 οι συντάξεις θα συνεχίσουν να καταβάλλονται στα επίπεδα που είχαν διαμορφωθεί στις 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, ενώ τα νέα ποσοστά θα ισχύσουν για όσους βγουν στη σύνταξη μετά τη δημοσίευση του ασφαλιστικού νόμου και αναδρομικά για τις συντάξεις που ήδη καταβάλλονται από 1/1/2019. Με τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης ευνοούνται όσοι διαθέτουν λίγα χρόνια ασφάλισης και χαμηλές αποδοχές, ενώ αντίθετα συρρικνώνονται οι αποδοχές όσων διαθέτουν διευρυμένο εργασιακό/ασφαλιστικό βίο (27-30 χρόνια και άνω).

Πίνακας 2: Ποσοστά αναπλήρωσης ανταποδοτικής σύνταξης (ανά κλίμακα)		
Κλίμακες	Έτη ασφάλισης	Ποσοστό (%)
1 ^η	0,00 – 15,00	0,77%
2 ^η	15,01 – 18,00	0,84%
3 ^η	18,01 – 21,00	0,90%
4 ^η	21,01 – 24,00	0,96%
5 ^η	24,01 – 27,00	1,03%
6 ^η	27,01 – 30,00	1,21%
7 ^η	30,01 – 33,00	1,42%
8 ^η	33,01 – 36,00	1,59%
9 ^η	36,01 – 39,00	1,80%
10 ^η	39,01 – 42,00 και περισσότερα	2,00%

- Από την 1.1.2018, εφόσον το καταβαλλόμενο ποσό αυτών των συντάξεων είναι μεγαλύτερο από το ποσό που προκύπτει από τον νέο τρόπο υπολογισμού, τότε το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως «προσωπική διαφορά», συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του. Εάν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους, τότε αυτό προσαυξάνεται κατά το 1/5 της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής.

Περικοπές - Επιβολή πλαφόν σε ανώτατα όρια συντάξεων:

- Το σχέδιο νόμου προβλέπει την αναπροσαρμογή/περικοπή των ήδη καταβαλλόμενων επικουρικών συντάξεων, στην περίπτωση που το άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης του δικαιούχου υπερβαίνει το ποσό των 1.300 ευρώ μεικτά ή 1.170 ευρώ καθαρά. Έτσι, πάνω από το μικτό άθροισμα του παραπάνω ποσού οι περικοπές θα αφορούν μόνο το τμήμα της επικουρικής σύνταξης, η οποία θα απορροφήσει το σύνολο των μειώσεων. Για την εφαρμογή του ορίου αυτού, λαμβάνεται υπόψη το καταβαλλόμενο ποσό συμπεριλαμβανομένης της εισφοράς ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που επιβάλλεται σε κύριες και επικουρικές συντάξεις, καθώς και της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων στις επικουρικές αλλά και της ειδικής εισφοράς υπέρ ΑΚΑΓΕ.
- Προωθείται η **επιβολή «πλαφόν» στα ανώτατα όρια συντάξεων**. Ειδικότερα, θεσπίζεται ανώτατο όριο εισοδήματος από συντάξεις για εκείνους που λαμβάνουν περισσότερες της μίας σύνταξης και το οποίο θα ορίζεται στα **3.000** ευρώ (καθαρές αποδοχές για το σύνολο των συντάξεων), σε σύγκριση με τα 3.680 ευρώ που ισχύει σήμερα. Αντίστοιχα, το ανώτατο όριο για μία σύνταξη θα διαμορφωθεί στα **2.000** συνυπολογιζόμενης της εισφοράς υπέρ υγείας και της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, με αποτέλεσμα, όπως σημειώνουν ειδικοί της κοινωνικής ασφάλισης, το τελικό «καθαρό ποσό» της σύνταξης μετά το νέο πλαφόν να διαμορφώνεται στα 1.820 ευρώ από το ισχύον όριο των 2.773 ευρώ.
- Άμεσα θιγόμενοι από τη συρρίκνωση των επικουρικών είναι οι δικαιούχοι του **ΕΤΕΑ**, οι οποίοι λαμβάνουν επικουρικές συντάξεις άνω των 400 ευρώ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του υπουργείου Εργασίας, οι περικοπές θα αφορούν περίπου το 8%-10% των σημερινών δικαιούχων και ο στόχος είναι να εξοικονομηθούν κονδύλια ύψους 300-350 εκατ. ευρώ. Παρόλα αυτά ειδικοί εμπειρογνώμονες εκτιμούν, δεδομένης και της αποκομισθείσας εμπειρίας από τα προηγούμενα Μνημόνια, ότι «μεσοσταθμικά οι νέες μειώσεις θα προσεγγίσουν το 25%.
- Από 1^{ης} Ιουνίου του τρέχοντος έτους ξεκινάει η σταδιακή κατάργηση του **ΕΚΑΣ** με τη μορφή που χορηγείται σήμερα σε περίπου 380.000 δικαιούχους. Οι συνταξιούχοι που θα θιγούν μέχρι τα τέλη του έτους εκτιμώνται σε 120.000 άτομα με ετήσιο εισόδημα άνω των περίπου 8.000 ευρώ (7.972). Η κατάργηση του ΕΚΑΣ θα ολοκληρωθεί το 2019, ενώ της τάξεως του 12%-15% θα είναι οι επιπρόσθετες μειώσεις για τα εφάπαξ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (πέραν των αρχικών μνημονιακών περικοπών). Η χορήγηση του ΕΚΑΣ θα εμπίπτει στους παρακάτω περιρισμούς:

α. Για συνολικά ποσά εισοδήματος από συντάξεις (κύριες και επικουρικές) μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα ή βοηθήματα και μέχρι 7.216 ευρώ θα καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα 230 ευρώ.

β. Για συνολικά ποσά εισοδήματος από 7.216,01 και μέχρι

του ποσού των 7.972 ευρώ καταβάλλεται ποσό μηνιαίου επιδόματος (ΕΚΑΣ) σύμφωνα με τα παρακάτω:

- 1. Από 7.216,01 ευρώ και μέχρι του ποσού των 7.518 ευρώ ποσό 172,50 ευρώ.
- 2. Από 7.518,01 και μέχρι του ποσού των 7.720 ευρώ, ποσό 115 ευρώ.
- 3. Από 7.720,01 και μέχρι του ποσού 7.972,0 (νέο ανώτατο πλαφόν) ποσό 57,5 ευρώ.

Ειδικότερα, χάνουν το επίδομα από φέτος όσοι έχουν πάνω από (εισοδήματα προηγούμενου φορολογικού έτους):

- 7.972 ευρώ καθαρό ετήσιο εισόδημα από συντάξεις, μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα (εξαιρούνται σύνταξη αναπήρων, θυμάτων πολεμικής περιόδου, τρομοκρατίας και προνοιακά βοηθήματα).

- 8.884 ευρώ ετήσιο ατομικό φορολογητέο.

- 11.000 ευρώ ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο.

- 664 ευρώ ακαθάριστο ποσό κύριας και επικουρικής σύνταξης.

- Μία ιδιαίτερα χρονοβόρα και περίπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνεται στο κείμενο του Νομοσχεδίου αποτυπώνεται στον **επανυπολογισμό όλων των εκδοθεισών κύριων συντάξεων**. Γίνεται εύκολα αντιληπτό πως ένα τέτοιο εγχείρημα που αφορά στο σύνολο του ασφαλιστικού βίου του φυσικού προσώπου συναντά ανυπέρβλητα προσκόμματα, καθώς μεταξύ άλλων δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία πριν το 2002 στις βάσεις ηλεκτρονικών δεδομένων. Τούτων δοθέντων, ο επαναπροσδιορισμός (μέσος όρος) των συντάξεων θα γίνει μόνο για τα τελευταία 15-16 έτη και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη του 2017. Παράλληλα, όπως και στον ασφαλιστικό νόμο του 2010 (Μνημόνιο 1), δημιουργείται ένας μόνιμος μηχανισμός παρακολούθησης και περικοπής κύριων και επικουρικών συντάξεων (ρήτρα), εφόσον η δαπάνη για συντάξεις ξεπεράσει το 16% του ΑΕΠ έως το 2060.

Ασφαλιστικές εισφορές:

- Εξομοίωση των ασφαλιστικών εισφορών και συνταξιοδοτικών παροχών για όλους τους εργαζόμενους, δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καταγράφεται στην προωθούμενη ασφαλιστική μεταρρύθμιση. Σύμφωνα με το νέο τρόπο υπολογισμού ασφαλιστικών εισφορών εισάγονται ενιαίοι κανόνες για όλους τους μισθωτούς (ιδιωτικού-δημόσιου τομέα), για ελεύθερους επαγγελματίες - επιστήμονες, για αμειβόμενους με μπλοκάκι, αγρότες κ.ά. Για όλους τους **μισθωτούς** το συνολικό ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών προσδιορίζεται στο **20%**, επιμεριζόμενο κατά **6,67%** στους εργαζόμενους και κατά **13,3%**

στους εργοδότες. Το ίδιο ποσοστό θα επιβαρύνει και όσους εργάζονται με μπλοκάκι από το οποίο προκύπτει ή υποκρύπτεται σχέση εξαρτημένης εργασίας, ενώ διευκρινίζεται πως από 1.1.2017 οι προαναφερθείσες ρυθμίσεις θα ισχύσουν και για το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ. Υπενθυμίζεται πως με βάση και την κατατεθείσα πρόταση της Κυβέρνησης (Ιανουάριος 2016) ως ανώτατο πλαφόν υπολογισμού των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών προσδιορίζεται το δεκαπλάσιο του υφιστάμενου κατώτατου μισθού (586 ευρώ), ήτοι τα **5.860 ευρώ**, ενώ η μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού είναι τα 586 ευρώ (άγαμος μισθωτός άνω των 25 ετών).

- **Αύξηση εισφορών για επικουρική ασφάλιση:** Από 1.6.2016 και μέχρι 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση στο ΕΤΕΑΕΠ όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο (+0,5%) και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη (+0,5%) επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου. Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στο ΕΤΕΑ όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο (+0,25%) και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη (+0,25%) επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου (άρθρο 38 του νόμου). Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά την 31.12.2015. Η προβλεπόμενη εξαετής αύξηση των εισφορών για εργοδότες και εργαζομένους θα προκαλέσει επιπρόσθετες μειώσεις τόσο των νέων όσο και των ήδη καταβαλλόμενων επικουρικών συντάξεων.
- **Εισφορές κύριας σύνταξης για Ελεύθερους επαγγελματίες – Αυτοαπασχολούμενους σε ΟΑΕΕ:** Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, όσων ασφαλίζονται στον ΟΑΕΕ, ανέρχεται σε ποσοστό 20% επί του μηνιαίου εισοδήματος *(Οι εισφορές υπολογίζονται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται είτε με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα είτε με βάση την καθαρή αξία των παρεχόμενων μηνιαίων ή σε άλλη τακτική βάση υπηρεσιών κάθε έτους, για το οποίο εκδίδονται τιμολόγια, αποδείξεις δαπάνης ή δελτία παροχής υπηρεσιών)*, ενώ αίρεται η διάκριση «παλαιών πριν από το 1992» και νέων «μετά το 1993» ασφαλισμένων. Επισημαίνεται πως οι οικονομολόγοι και μόνο που είναι ασφαλισμένοι στον ΟΑΕΕ και εγγεγραμμένοι ταυτόχρονα στο Οικονομικό Επιμελητήριο θα τυγχάνουν των ευνοϊκότερων διατάξεων των ασφαλισμένων στο ΕΤΑΑ. Πιο αναλυτικά για τη συγκεκριμένη κατηγορία ασφαλισμένων προβλέπεται πως το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 14% για τα πρώτα 2 έτη από την πρώτη τους υπαγωγή στην ασφάλιση, σε ποσοστό 17% για τα επόμενα 3 έτη και σε ποσοστό 20% για το διάστημα μετά το 5^ο έτος της υπαγωγής τους στην ασφάλιση.

Και για την παραπάνω περίπτωση όμως προβλέπονται επιβαρύνσεις, από τη στιγμή που το συνολικό ποσό που υπολείπεται του ποσοστού 20% της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κατά τα πέντε πρώτα έτη ασφάλισης αποτελεί ασφαλιστική οφειλή, υπολογιζόμενη επί του μηνιαίου εισοδήματος προσαυξημένου κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως αυτή καθορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Η οφειλή εξοφλείται κατά 1/5 κατ' έτος για τα έτη κατά τα οποία το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση δραστηριότητας του ασφαλισμένου κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, υπερβαίνει το ποσό των δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ. Σε κάθε περίπτωση η οφειλή εξοφλείται εξ ολοκλήρου έως και το έτος συνταξιοδότησης του ασφαλισμένου.

- **Εισφορές για τον κλάδο υγείας των ελεύθερων επαγγελματιών – αυτοαπασχολούμενων στον ΟΑΕΕ:** Από τις 1.1.2017, η ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης των ελεύθερων επαγγελματιών και των ανεξάρτητα απασχολούμενων, ορίζεται σε ποσοστό 6,95% επί του ασφαλιστέου εισοδήματός τους, βαρύνοντας εξ' ολοκλήρου τους ασφαλισμένους και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,45% για παροχές σε είδος και ποσοστό 0,50 % για παροχές σε χρήμα. Διπλές εισφορές ακόμη και για την υγεία θα κληθούν να πληρώσουν όσοι αμείβονται με «μπλοκάκι».
- **Μέλη οικογενειακών – προσωπικών επιχειρήσεων:** Το ετήσιο εισόδημα για μέλη προσωπικών εταιρειών υπολογίζεται με το πηλίκο της διαίρεσης του συνολικού μερίσματος της εταιρείας διά του ποσοστού συμμετοχής του κάθε μέλους. Στην περίπτωση οικογενειακής επιχείρησης (όπου απασχολούνται σύζυγοι ή και τέκνα), οι εισφορές κάθε μέλους υπολογίζονται επί του κατώτερου ασφαλιστρού, που είναι ο κατώτατος βασικός μισθός (586 ευρώ).
- **Μέλη εταιρειών:** Υποχρέωση εισφοράς 20% έχουν επίσης τα μέλη ή μέτοχοι οργανισμών και κάθε μορφής εταιρειών πλην των ανώνυμων (ΑΕ) και των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών (ΙΚΕ), των οποίων ο σκοπός συνιστά δραστηριότητα για την οποία τα ασκούντα αυτήν πρόσωπα υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ. Την ίδια υποχρέωση έχουν επίσης ο μοναδικός εταίρος μονοπρόσωπης ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, τα μέλη του Δ.Σ. των Α.Ε. με αντικείμενο επιχειρήσεως επαγγελματική, βιοτεχνική ή εμπορική δραστηριότητα σε όλη την επικράτεια, εφόσον αυτά είναι μέτοχοι κατά ποσοστό 3% τουλάχιστον.
- **Νέοι Ελεύθεροι επαγγελματίες – Αυτοαπασχολούμενοι σε ΟΑΕΕ:** Για τους επιτηδευματίες που προβαίνουν σε έναρξη της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και για τα 5 πρώτα χρόνια η ελάχιστη βάση υπολογισμού ορίζεται στο 70% του κατώτατου μισθού (586 ευρώ). Με το πέρας το παραπάνω χρονικού διαστήματος ως βάση υπολογισμού της ασφαλιστικής τους εισφοράς θα λαμβάνεται ο κατώτατος μισθός.

Β. Κατ' άρθρον παρατηρήσεις της ΕΣΣΕ επί των διατάξεων του νέου Ασφαλιστικού Νομοσχεδίου

Το ασφαλιστικό Νομοσχέδιο που έχει δοθεί στη δημοσιότητα και αναμένεται σύντομα να υποβληθεί προς διαβούλευση, παρουσιάζει ελάχιστες διαφοροποιήσεις από την αρχική πρόταση του Ιανουαρίου. Ειδικότερα οι διατάξεις με πεδίο αναφοράς τους ελεύθερους επαγγελματίες παρέμειναν αμετάβλητες, παρά το γεγονός πως οι επιχειρηματικοί φορείς και ιδιαίτερα η ΕΣΣΕ είχε υποβάλλει τεκμηριωμένες θέσεις και προτάσεις άμβλυνσης των προκαλούμενων αδικιών και των στρεβλώσεων.

Η ένταξη όλων των ασφαλισμένων (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) σε έναν ενιαίο ασφαλιστικό φορέα, μπορεί να αποβλέπει στην άρση χρόνιων γραφειοκρατικών εμποδίων και στην εφαρμογή ενιαίων κανόνων για όλους, παραβλέπει όμως κάποιες σημαντικές παραμέτρους. Κυριότερες όλων το γεγονός πως για να ευδοκιμήσει μία τόσο σημαντική μεταρρύθμιση πρέπει αφενός να έχει προηγηθεί μία άρτια προεργασία μέσω της ανάπτυξης και αξιοποίησης των απαραίτητων υποδομών και αφετέρου να δοθεί το απαιτούμενο χρονικό διάστημα προσαρμογής. Περαιτέρω, ελλοχεύει ο κίνδυνος η επιχειρούμενη

εφαρμογή κοινών κανόνων για όλους να αποφέρει τα αντίθετα του επιθυμητού αποτελέσματα, διευρύνοντας αντί να περιορίσει τις κοινωνικές αδικίες και την επιλεκτική προνομιακή μεταχείριση συγκεκριμένων επαγγελματικών ομάδων.

Δεδομένων των ως άνω, η σχεδιαζόμενη ασφαλιστική μεταρρύθμιση αποτυγχάνει να ρυθμίσει και να δώσει οριστικές και πειστικές λύσεις σε προβλήματα και παραμέτρους που επηρεάζουν την καθημερινότητα χιλιάδων επιτηδευματιών, όπως:

- Η πρόβλεψη θέσπισης **μεταβατικού χρονικού διαστήματος για ηπιότερη προσαρμογή στις διατάξεις του** νέου Ασφαλιστικού συστήματος, όσον αφορά στους ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ.
- Η διευθέτηση του μείζονος θέματος αναφορικά με τη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών στο Ταμείο (ΟΑΕΕ). Δυστυχώς, δεν δόθηκε η δέουσα βαρύτητα και προσοχή στην πρόταση της ΕΣΕΕ, αναφορικά με το «**πάγωμα**», **κεφαλαιοποίηση των οφειλών στον ΟΑΕΕ με δυνατότητα αποποίησης ασφαλιστικού χρόνου**. Η υλοποίησή της θα μπορούσε να δώσει σημαντική «οικονομική ανάσα» στο Ταμείο και να διασφαλίσει ένα ευνοϊκότερο μέλλον για τους ασφαλισμένους του.
- Η **επέκταση του εργόσημου** και σε άλλες εργασίες πέρα των αγροτικών δραστηριοτήτων. Στα πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης θέσης συγκαταλέγεται η αύξηση των κρατικών εσόδων, η μείωση της εισφοροδιαφυγής και της αδήλωτης εργασίας και η διευκόλυνση της απρόσκοπτης λειτουργίας της Αγοράς.
- Η ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επαγγελματικών κλάδων αντίκειται στο πνεύμα της ισόνομης αντιμετώπισης του συνόλου των ασφαλισμένων, ανεξαρτήτως του φορέα ασφάλισής τους.

Ακολουθεί η καταγραφή των κατ' άρθρων παρατηρήσεων της ΕΣΕΕ, όσον αφορά στην προωθούμενη φορολογική μεταρρύθμιση.

Άρθρο 8: Τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης (ανταποδοτική σύνταξη) που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστικό Νομοσχέδιο επιφυλάσσουν σημαντικές επιβαρύνσεις για τους μελλοντικούς συνταξιούχους και νυν εργαζομένους. Προκειμένου να διατηρηθεί στα υφιστάμενα χαμηλά επίπεδα η χορήγηση συντάξεων όσων εργάστηκαν για λίγα χρόνια με μικρό εισόδημα (νυν συνταξιούχων), «θυσιάζονται» μέσω της συρρίκνωσης των συντάξιμων αποδοχών τους, οι εργαζόμενοι με πολλά έτη συνεχούς ασφάλισης. Σύμφωνα όμως με εκτιμήσεις, ακόμη και οι νυν συνταξιούχοι με μεικτές αποδοχές (άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης) άνω των 1.300 ευρώ ή 1.100 ευρώ καθαρών αποδοχών, θα υποστούν περικοπή των συντάξιμων αποδοχών τους. Οι επισημάνσεις που μόλις προηγήθηκαν επιβεβαιώνουν τις στρεβλώσεις, τα αντικίνητρα εργασίας και την ενθάρρυνση της εισφοροδιαφυγής που παράγει το προς ψήφιση νομοσχέδιο, στερώντας ταυτόχρονα πολύτιμους πόρους από τα ασφαλιστικά ταμεία.

Άρθρο 17, παρ. 6: Όλα τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να υπάγονται στο καθεστώς ασφάλισης του ΕΦΚΑ, στην ουσία δηλαδή να διαθέτουν έναν και μοναδικό φορέα ασφάλισης (μία ασφάλιση), από τη στιγμή που αυτό είναι το βασικό ζητούμενο της αναδιάρθρωσης του υπάρχοντος καθεστώτος. Συνεπώς, η πρόβλεψη διπλής/παράλληλης

ασφάλισης τόσο των νέων (1993 και μετά) όσο και των παλιών (πριν το 1993) ασφαλισμένων κινείται εκτός της λογικής που ενστερνίζεται και προσπαθεί να προωθήσει η Κυβέρνηση και χρήζει κατάργησης.

Άρθρο 39, παρ. 7, εδάφιο β: Όσον αφορά στα μέλη ΔΣ των ΑΕ που είναι μέτοχοι στην εταιρεία με ποσοστό 3% και άνω προβλέπεται η διπλή τους ασφάλιση σε ΙΚΑ και ΟΑΕΕ. Η εν λόγω διάταξη στην πραγματικότητα απαξιώνει την προωθούμενη μεταρρύθμιση επαναφέροντας το υπό κατάργηση καθεστώς. Η ΕΣΣΕ κινούμενη στο πνεύμα της απλοποίησης και εκσυγχρονισμού του δαιδαλώδους υπάρχοντος ασφαλιστικού πλαισίου τάσσεται υπέρ της ασφάλισης των προαναφερθέντων μελών ΔΣ των ΑΕ σε έναν και μόνο φορέα, ενώ σε αντίστοιχες περιπτώσεις (μέλη ΔΣ των ΑΕ) όπου το μερίδιο συμμετοχής στην εταιρεία υπολείπεται του 3%, τα συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα δεν θα πρέπει να ασφαλιζονται καθόλου.

Άρθρο 39: Η ΕΣΣΕ από την ημερομηνία δημοσίευσης της πρότασης της Κυβέρνησης για το νέο Ασφαλιστικό (Ιανουάριος 2016) είχε διαφωνήσει με τον προβλεπόμενο τρόπο καθορισμού της ασφαλιστικής υποχρέωσης των ελεύθερων επαγγελματιών. Και αυτό γιατί, ενώ η φιλοσοφία διασύνδεσης της εισφοράς με το πραγματικό εισόδημα των ασφαλισμένων στον ΟΑΕΕ ανταποκρίνονταν σε ένα πάγιο αίτημα του εμπορικού κόσμου, η πρόβλεψη ανώτατου πλαφόν υπολογισμού των μηνιαίων ασφαλιστικών επιβαρύνσεων στο δεκαπλάσιο του υφιστάμενου κατώτατου μισθού (άγαμος άνω των 25 ετών - 586 ευρώ), ήτοι τα **5.860 ευρώ**, ήταν αυθαίρετη και πέρα από κάθε λογική. Οι επιβαρύνσεις για τους ασφαλισμένους του Ταμείου (ΟΑΕΕ) ξεκινούν από τα εισοδήματα των 11.000 – 13.000 ευρώ (αναλόγως και της ασφαλιστικής κατηγορίας του ΟΑΕΕ που εντάσσονται) και αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο, με συνέπεια να εκτινάσσονται ακόμη και περίπου 200% - 300% υψηλότερα απ' το ισχύον καθεστώς του ΟΑΕΕ.

Προκειμένου λοιπόν να αρθούν οι υπέρμετρες επιβαρύνσεις και να υιοθετηθεί ένας δικαιότερος μηχανισμός υπολογισμού των νέων εισφορών, το επιστημονικό Ινστιτούτο της ΕΣΣΕ υπέβαλλε τεκμηριωμένες θέσεις για την εφαρμογή κλιμακούμενου/προοδευτικού πολλαπλασιαστή (από 1 έως 9) επί των κατώτατων αποδοχών (586 €), πρόταση όμως που δυστυχώς δεν εισακούστηκε. Παράλληλα όμως αποτελεί αδήριτη ανάγκη ο επακριβής και σαφής προσδιορισμός του εισοδήματος από δραστηριότητα για την οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης, για να αποφευχθούν φαινόμενα υπολογισμού των υποχρεώσεων με τεκμαρτό και συνεπώς άδικο τρόπο.

Άρθρο 39, παρ. 2: Το βασικό προαπαιτούμενο για τη θέσπιση ενός λειτουργικού και βιώσιμου Ασφαλιστικού συστήματος συνοψίζεται στην ίση αντιμετώπιση μεταξύ των διαφορετικών επαγγελματικών κλάδων. Υπό αυτό το πρίσμα, η προνομιακή μεταχείριση των ασφαλισμένων στο ΕΤΑΑ για την πρώτη πενταετία του εργασιακού τους βίου (μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές κύριας σύνταξης) προκαλεί έντονες στρεβλώσεις και εύλογο προβληματισμό. Ωστόσο, ακόμη και αυτή η ευνοϊκή μεταχείριση αίρεται από την πρόβλεψη αναδρομικής επιβάρυνσης έως και το τέλος του ασφαλιστικού (έναρξη συνταξιοδότησης) βίου όσων ανήκουν σε επιστημονικούς κλάδους/φορείς, δημιουργώντας κίνητρα εισφοροδιαφυγής και τερματισμού άσκησης οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας.

Άρθρο 41, παρ.2: Όσον αφορά στο ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ υγειονομικής περίθαλψης (6,95% επί του εισοδήματος), θεωρούμε ορθότερο τον προσδιορισμό εφάπαξ σταθερού ποσού εισφορών, έναντι του προτεινόμενου αναλογικού. Κι αυτό γιατί επέρχεται αντικειμενικότερος και δικαιότερος επιμερισμός των βαρών, με τα υψηλότερα εισοδήματα να απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος της πίεσης και αντίστοιχη ελάφρυνση των χαμηλότερων.

Άρθρο 46: Ο τεκμαρτός υπολογισμός εισφορών υπονομεύει την προσπάθεια εκσυγχρονισμού του ασφαλιστικού συστήματος, καθώς εισάγει και διαιωνίζει παλαιές και παρωχημένες πλέον πρακτικές, οι οποίες στην ουσία καταδεικνυαν την έλλειψη πολιτικής βούλησης και αδυναμίας αντιμετώπισης χρόνιων παθογενειών του συστήματος.

Άρθρο 50: Επανερχόμαστε και πάλι στα μέλη ΔΣ των νομικών προσώπων, στην ευθύνη των οποίων προστίθενται και οι απαιτήσεις εργαζομένων που έχουν επιδικαστεί με εκτελεστές δικαστικές αποφάσεις. Ως γνωστόν, η διάταξη πέρασε αρχικά με το άρθρο 31 ν. 4321/2015 και όριζε περί της αλληλέγγυας, προσωπικής και εις ολόκληρον ευθύνη των μελών του ΔΣ σε περίπτωση που το Νομικό Πρόσωπο που εκπροσωπούν χρωστάει ασφαλιστικές εισφορές, πρόσθετα τέλη, προσαυξήσεις και λοιπές επιβαρύνσεις στους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Με αυτόν τον τρόπο εγκαινιάστηκε η πλήρης ευθύνη ανθρώπων «αθώων», ακόμη και με την προσωπική τους περιουσία, αν έτυχε να είναι απλά μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων ή μέτοχοι/εταίροι, που ποτέ δεν έλαβαν ούτε ήταν υπεύθυνοι να λάβουν εκτελεστικές αποφάσεις στο πλαίσιο της διοίκησης της εταιρείας. Επίσης, με την εισαγωγή της διάταξης αυτής εγκαινιάστηκε μία σοβαρή μετατόπιση από την βασική αρχή του Εμπορικού Δικαίου ότι οι κεφαλαιουχικές εταιρείες ευθύνονται μέχρι του ύψους της εταιρικής περιουσίας και όχι της περιουσίας των εταίρων και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των διαχειριστών τους. Η συγκεκριμένη τροποποίηση εισήγαγε στοιχεία προσωπικής εταιρείας στις οφειλές της κεφαλαιουχικής και αυτό είναι ένα ισχυρό σοκ για το εταιρικό πλαίσιο στην χώρα.

Είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε ότι σε δημόσια διαβούλευση που είχε αναρτηθεί τον 2/2016 στο σχέδιο νόμου «ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ», η παράγραφος σχετικά με την ευθύνη των μετόχων και εταίρων των κεφαλαιουχικών εταιρειών, είχε προταθεί να καταργηθεί (άρθρο 16 του νομοσχεδίου: Η παράγραφος 2 του άρθρου 31 του Ν. 4321/2015 ΦΕΚ Α' 32 καταργείται από 21 -3 - 2015).

Τελικά, αντί να καταργηθεί, διευρύνθηκε!! Επιμένουμε ακόμη και τώρα στην κατάργηση της συνολικής πρόσθετης αλληλέγγυας ευθύνης των μελών ΔΣ, διαχειριστών, διευθυνόντων συμβούλων κλπ. Στόχος όλων πρέπει να είναι η ενθάρρυνση συμμετοχής στην επιχειρηματικότητα με βελτιωτικές ρυθμίσεις και όχι ο εκφοβισμός των μελών διοικητικών συμβουλίων. Οι ευθύνες πάντα θα υπάρχουν, αλλά θα πρέπει να καταλογίζονται εκεί που αναλογούν και όχι συλλήβδην. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη «αλληλέγγυας ευθύνης» με τον τρόπο που διατυπώνεται συνιστά έναν έντονα αποτρεπτικό παράγοντα ανάληψης οποιασδήποτε επενδυτικής και επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.
